



MNH

Jaarverslag 2013

Miliefederatie Noord-Holland



CONCEPT JAARVERSLAG 2013 MNH

Colofon

Uitgave Milieufederatie Noord-Holland
Stationsstraat 38
1506 DH Zaandam
tel: 075 6351598
fax: 075 6704636
E-mail: mnh@mnh.nl
Website: www.mnh.nl

Datum mei 2014

De Milieufederatie Noord-Holland wordt financieel ondersteund door de Nationale Postcode Loterij en de provincie Noord-Holland



Inhoud

Inhoud.....	3
Introductie	5
De Milieufederatie in 2013	5
Burgerparticipatie & Kennisfunctie	6
Ondersteunen netwerk (Actieloket).....	6
NBO-Secretariaat en NBO-participatie	8
Nacht van de Nacht 2013	9
Werken aan schone lucht in Noord-Holland	10
Leven in de Duurzame Stad.....	11
Rijk-Regioprogramma Amsterdam-Almere-Markermeer (RRAAM)	11
Duurzaam Noordzeekanaalgebied	11
Proef je Landschap! Voedselstrategie Metropoolregio Amsterdam	12
Water en land in Noord-Holland.....	14
Toekomst Laag Holland.....	14
Zoetwatervoorziening natuurlijk	15
Natuurrijke kustversterking.....	15
Waterkwaliteit en Big Jump	16
Duurzame energie.....	18
Hier opgewekt.....	18
Samen op weg naar een duurzame regionale energievoorziening	19
Onze netwerken	20
Participatie beleidstrajecten Provincie Noord-Holland	20
Politiek-Bestuurlijke netwerken en strategische allianties	20
Projecten voor en met anderen	21
Nacht van de Nacht	21
Pluk van de Pettefletprijs	21
Vergunningverlening en handhaving	22
Vrije ruimte voor nieuwe kansen en lobby en verkenningen	22
LaagHolland	22
NBOsecretariaat.....	23
Omgevingswet en Secretaris platform ruimte en natuur.....	23
Bijdrage van Natuurmonumenten	24
Wind op land.....	24
Tot slot.....	26
Activiteiten, kosten en inkomsten Milieufederatie Noord-Holland	27
Verkorte jaarrekening 2013 Milieufederatie Noord-Holland	29
Controleverklaring verkorte jaarrekening.....	32

CONCEPT JAARVERSLAG 2013 MNH

Introductie

De Milieufederatie in 2013

In het jaarverslag 2013 treft u na korte inhoudelijk beschrijvingen een gekozen overzicht aan van de door ons ondernomen acties en de bereikte resultaten.

Daarbij volgen we de lijn van het jaarplan 2013. Omdat daarin de focus ligt op ondersteuning van het provinciale beleid, vindt u dat deel ook nadrukkelijk terug in het jaarverslag. Daarnaast zijn onze activiteiten en onze projecten in het kader van de subsidie van de Postcode Loterij en van andere externe financiers verantwoord.

Aansluiting bij het provinciaal beleid

De Provincie levert een belangrijke bijdrage aan de subsidie van MNH en heeft een goedkeurende en toetsende rol wat betreft de inzet van middelen. Onze keuzes voor de focus op en uitdieping van thema's en onderwerpen wordt daarom in belangrijke mate bepaald door het provinciaal ontwikkelde en nog te ontwikkelen beleid.

Projecten met de collega-federaties, bekostigd door de Nationale Postcode Loterij

De Nationale Postcode Loterij subsidieert al meerdere jaren een deel van de werkzaamheden van de twaalf samenwerkende Milieufederaties. Dit mondt uit in de uitvoering van gemeenschappelijke projecten en projecten die direct betrekking hebben op de Noord-Hollandse omgeving. In enkele gevallen wordt deze subsidie gecombineerd met provinciale bijdragen, in andere gevallen betreft het specifieke loterij projecten.

Projecten met externe financiering

Extra inkomsten komen uit de verschillende opdrachten die MNH uitvoert. In 2013 betreft het een subsidie van Natuurmonumenten, het verzorgen van het NBO/TBOsecretariaat, het project Burgers aan Zet (LaagHolland) en opbrengsten uit cursuswerk. Voor de gezamenlijke federaties verzorgen wij het secretariaat van de werkgroep Ruimte en het projectleiderschap voor het project Omgevingswet.

Breed maatschappelijk debat en coalities

MNH staat midden in de Noord-Hollandse samenleving. Onze organisatie maakt zichtbaar wat speelt onder de inwoners van Noord-Holland en jaagt het maatschappelijk debat aan. Daarmee werken we aan de "Energieke samenleving". Dit betekent dat wij met meer mensen een verbinding aan willen gaan dan alleen met onze lidorganisaties, zonder dat dit ten koste gaat van de gewaardeerde relatie met onze leden.

Coalities verbreden om doelen te bereiken

Goede samenwerking tussen overheden, bedrijven en burgers leidt tot goede oplossingen. MNH is met meer spelers vaker in gesprek dan in het verleden het geval was. Die contacten dragen bij tot een beter begrip van het werk en de opvattingen van andere partijen. Dat helpt ons om onze rol als verbinder te versterken.

Wat is er terecht gekomen van deze doelstellingen

In de volgende hoofdstukken zullen wij u aangeven welke activiteiten we in het achterliggende jaar hebben ondernomen en met welk resultaat.

Niet alle gestelde doelen zijn gehaald. Enerzijds is dat een gevolg van het feit dat het jaarplan al in september van het voorgaande jaar moet worden vastgesteld. Ontwikkelingen zijn immers niet altijd goed voorspelbaar. Anderzijds heeft een aantal voornemens niet geleid tot de gewenste extra inkomsten. De mogelijkheden tot acquisitie van de organisatie als versneller van duurzaamheid zijn overschat. Het verwerven van projecten met externe financiering vraagt een lange adem. Ook voor een organisatie die wel degelijk gezien wordt als een serieuze speler in het veld van milieu en landschap.

Burgerparticipatie & Kennisfunctie

Een van de belangrijkste aandachtsgebieden blijft de ondersteuning van de inwoners van Noord-Holland. Vragen van burgers beantwoorden we zo adequaat mogelijk. Bovendien informeren wij onze omgeving via onze website, nieuwsbrieven, persberichten en publicaties. Vraagstukken rondom natuur en landschap worden in goed overleg met onze partners in TBO/NBO-verband besproken en aangepakt.

Vanuit onze kennisfunctie besteden wij tijd en aandacht aan o.a. de luchtkwaliteit en in de Nacht van de Nacht vragen wij aandacht voor de 'oer kwaliteit' duisternis en hebben dan als neven doelstelling een besparing op energie.

Ondersteunen netwerk (Actieloket)

Het actieloket is van oudsher gericht op het ondersteunen van de ruim 130 organisaties die samen de Milieufederatie Noord-Holland vormen. Het loket is daarom het hart van onze werkzaamheden. Vragen van onze leden worden adequaat en tijdig beantwoord en daar waar nodig wordt meer substantiële ondersteuning geboden. Maar ook niet-leden worden met raad en daad terzijde gestaan. De Milieufederatie is er immers al 45(!) jaar voor alle Noord-Hollanders.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De Provincie hecht waarde aan een krachtig georganiseerd maatschappelijk veld. Onze leden zijn belangrijke spelers in dat veld. De inzet van onze leden is gericht op een veelheid aan doelen die aansluiten bij het provinciaal beleid, zoals het vergroten van de hoeveelheid schoon water, behoud van het karakteristieke landschap, tegengaan van verrommeling van dat landschap en een schoon milieu.

Al enige jaren speelt ook burgerparticipatie een belangrijke rol. Bij deze vorm van participatie gaat het doorgaans om tijdelijke en minder geïnstitutionaliseerde initiatieven die een belangrijke vernieuwende impuls kunnen geven en ook ondersteuning van MNH verdienen.

Wat is er gedaan/bereikt

Ons actieloket kent een breed spectrum aan dienstverlening. Er worden zowel direct vragen beantwoord als procedures besproken en belicht, maar ook worden veldbezoeken afgelegd, vergaderingen en overleggen bezocht en worden notities en zienswijzen geschreven.

Al enige jaren constateren we dat de beantwoording van de vragen meer tijd vraagt dan in het verleden het geval was. Toen kon bij de beantwoording van de meeste vragen met een kort antwoord worden volstaan. Nu is door complexe wet- en regelgeving en de juridisering van de maatschappij de noodzaak ontstaan dieper in de materie te duiken. Tegelijkertijd neemt het aantal vragen ook wat af. Een directe oorzaak hiervoor is nog niet duidelijk. Het kan zijn dat er minder vragen leven; het kan ook zijn dat internet en andere bronnen voldoende informatie verschaffen om vragen te beantwoorden.

In totaal zijn er 80 vragen vanuit het actieloket beantwoord; hieronder vindt u een bloemlezing.

Vraag en antwoord

De vragen die aan MNH worden gesteld zijn zeer divers van aard. Zo zijn er vragen beantwoord over de actualiteit van vergunningen van Tata Steel en over de aanleg van de nieuwe zeesluis. Maar ook bijensterfte, luchtvervuiling, de aanleg van nieuwe dijken of de aanwezigheid van vervuilde grond zijn onderwerpen die bij ons terecht komen.

- Omwonenden van enkele bollenvelden en een boomgaard uitten bijvoorbeeld hun zorgen over het gebruik van bestrijdingsmiddelen dicht nabij de woningen. Deze vragen hebben wij ingebracht in een presentatie bij de Gezondheidsraad.
- De Milieufederatie is benaderd door omwonenden die verontrust waren over het materiaal dat het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier had gebruikt voor het ophogen van zijn dijken. Navraag bij het waterschap en de gemeente leerde dat zogenaamde "schone grond" tot op zekere hoogte verontreinigd mag zijn, maar desondanks voldoet aan de normen.
- De politiek weet ons ook te vinden. We hebben schriftelijk en mondeling commentaar gegeven op de beleidsagenda van de PvdA-Statenvr fractie voor een schoner Noord-Holland, zodat een aantal punten uit onze inbreng in deze beleidsagenda zijn terug te vinden.
- Een vraag van de afdeling Amsterdam van de Partij van de Dieren over het Deltaprogramma is beantwoord en er is informatie verstrekt over de Coalitie Natuurlijke Klimaatbuffers.

CONCEPT JAARVERSLAG 2013 MNH

- Op verzoek van Groen Links is een bijdrage geleverd aan een debatmiddag over duurzame energie.
- Vanuit onze betrokkenheid bij het behoud van duisternis en het tegengaan van lichthinder kregen wij het verzoek van de CU-fractie in de Tweede Kamer om mee te denken over moties aangaande reclameverlichting en lichtnormen. Drie moties zijn ingediend en een motie is aangenomen met als strekking: het woud van regels over lichtnormen moet worden ingeperkt met als opdracht lichthinder tegen te gaan.

Afstemming en overleg

In een aantal gevallen leidden vragen tot intensievere contacten.

- Er is gesproken met Stichting Brug in de Eilandspolder over de mogelijkheden om partijen in de polder nader tot elkaar te brengen met betrekking tot beheerproblemen in de polder.
- Er zijn gesprekken geweest met De Vereniging tot Ongeschonden Behoud Westzijderveld (OBW) over problemen met betrekking tot het beheer van de Polder Westzaan. Wij hebben een analyse gemaakt van de standpunten van de partijen die een rol spelen in dit proces en met OBW meegedacht over de te volgen strategie.
- Door Kontakt Milieubeheer Zaanstreek is een brief gestuurd aan de gedeputeerde over de verbraking van Polder Westzaan. Wij hebben over aanpak en inhoud geadviseerd. De brief is mede ondertekend door een groot aantal Zaanse natuurclubs.
- In Wormerveer zijn diverse personen en instanties geïnformeerd over de toekomstplannen van de gemeente voor het bebouwen van weidegebieden en we hebben gewezen op de mogelijkheid om de inloopbijeekkomsten van de gemeente te gebruiken als informatiekanaal.
- Er is overleg geweest met de voorzitter van de Poelboerderij over de veranderde relatie met Natuurmonumenten. MNH speelde daarin een bemiddelende rol.
- In nauw overleg met Pepik Henneman (bewoner en transitiedeskundige) is een avond over de toekomst van het Wormer- en Jisperveld georganiseerd voor bewoners en andere betrokkenen. We werken aan een voorstel voor een vervolgproject, mogelijk uit te voeren in het kader van het project 'Burgers aan Zet in Laag Holland'.

Advies (algemeen en juridisch)

De advisering van MNH is verschillend van aard. Onze opzet is om de natuur- en milieudoelen te bereiken door overleg, informatieverstrekking en belangenbehartiging richting ambtenaren, bedrijven en bestuurders. Het voeren van juridische procedures is daarbij een uiterste middel, maar wel is het voor een effectief optreden in ieder geval nodig om op de hoogte te zijn van de relevante wet- en regelgeving en de geldende procedures.

In dat kader adviseert MNH over de omgang met bestuurders en ambtenaren en over de mogelijke gevolgen van beleidsuitvoering. Afgelopen jaar hebben wij advies verleend aan:

Werkgroep Houd de Dorpen Groen, Stichtingen Duinbehoud, Geluidhinder Zandvoort, Vereniging Vrienden van het Rembrandtpark, Belangengroep Nauerna, Stichting Landschapszorg Texel, Hart voor Muiderberg, Het Groene Hart, OBW (Westzanerveld), Weidevogelberaad, Dorpsraad Wijk aan Zee, Platform Ons Strand Castricum en collega-federaties.

Een belangrijke nieuwe ontwikkeling t.a.v. de inrichting van het landschap en het behouden van een goed leefmilieu is de komst van de Omgevingswet.

De invalshoek van de Rijksoverheid is vooral het eenvoudiger en sneller mogelijk maken van (economische) ontwikkeling, waardoor milieunormen, natuur en landschapskwaliteit op de tocht kunnen komen te staan. De wet biedt echter ook kansen. De Milieufederatie levert daarom een actieve bijdrage aan lobby en beleidsbeïnvloeding, o.a. door brieven aan en overleg met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, en door het mede-organiseren van een werkbezoek van een Tweede Kamerlid aan het Hembrugterrein. Bij het ministerie wordt er ook op aangedrongen om de implementatie van de nieuwe wet niet alleen te faciliteren voor ambtenaren en bestuurders, maar nu al veel voor gebeurt, maar ook en vooral voor de burger, bijvoorbeeld door het (opnieuw) geven van op de (actieve) burger gerichte cursussen.

Via onze nieuwsbrieven informeren wij de inwoners van de provincie en onze leden over deze nieuwe wet.

Wij informeerden lidorganisaties in West-Friesland over een bijeenkomst over luwtmaatregelen in het Markermeer, inwoners van Uitdam zijn geadviseerd over de aanleg van de Markermeerdijk en de stand van de weidevogels. Wij hebben aan onze achterban adviezen gegeven over milieueffecten van een crematorium en een student is een interview gegeven over het aardwarmteproject van Agriport. Op verzoek van AT5 is meegedacht over de manier waarop de media kunnen helpen om de discussie rondom ruimtelijke ordening-vraagstukken aan te zwengelen. Wij hebben aangeraden om het mediaplatform niet te veel te richten op het informeren van burgers over beleidsplannen van de overheden in de Amsterdamse Regio, maar die zo te ontwikkelen dat

CONCEPT JAARVERSLAG 2013 MNH

burgers hun wensen en meningen kenbaar kunnen maken zodat die ook voedend kunnen werken voor de planvorming van de beleidsmakers. In overleg met vertegenwoordigers van 'Open Polders' is een reactie geschreven op het beheerplan Eilandspolder.

Met groepen die vraagtekens zetten bij de nieuwe Pallas Reactor (isotopen voor ziekenhuizen) is overlegd over ons gezamenlijke standpunt t.o.v. de komst van deze reactor. Op uitnodiging van Ministerie van Economische zaken heeft MNH deelgenomen aan een bijeenkomst om een argumentkaart op te stellen voor de nieuwe Pallas Reactor die voor- en tegenargumenten bevat. Er worden nu, ook in de politiek, meer vraagtekens gezet bij nut en noodzaak van de komst van de Pallas Reactor.

Beleid in de praktijk

In 2012 heeft MNH, als boven terloops vermeld, al een bijdrage geleverd aan een hoorzitting van de Gezondheidsraad die een advies over bestrijdingsmiddelen in de woonomgeving aan het voorbereiden was. We hebben in 2013 ons standpunt afgestemd met andere bewoners- en milieugroepen. behalve dat wij een schriftelijke reactie gaven, is door MNH ook ingesproken bij de Gezondheidsraad. In het definitieve advies van van deze raad, begin 2014, wordt een blootstellingsonderzoek onder omwonenden van landbouwpercelen (o.a. rondom bollenpercelen) voorgesteld. Verder adviseert men om de toelatingsprocedure voor bestrijdingsmiddelen aan te scherpen en worden tussentijdse maatregelen aanbevolen. Verschillende van onze adviezen zijn daarmee opgenomen in dit eindrapport.

Vanaf 2012 zijn we al betrokken bij de problematiek van geluidsoverlast van het circuit van Zandvoort. Jaarlijks is er een evaluatie van het naleven van de gemaakte afspraken. MNH participeert in dit jaarlijks overleg.

Voor Vliegveld Hilversum moet door de provincie een nieuw luchthavenbesluit worden opgesteld waarin o.a. de geluidsruimte van het vliegveld wordt bepaald. Betrokkenen uit de omgeving mogen over dit besluit adviseren via de Commissie Regionaal Overleg Vliegveld Hilversum, waar de Milieufederatie ook een plaats in heeft. Wij ondersteunden de aangesloten groepen bij het overleg over de inrichting van het bestemmingsplan. Wij delen het standpunt dat er geen verharde banen op het vliegveld mogen komen. Dat standpunt is overgenomen. Ook hebben wij met de plaatselijke groepen overleg gepleegd over het vinden van een geschikte vertegenwoordiger. Rob Klaassen gaat namens ons in de Cie. participeren.

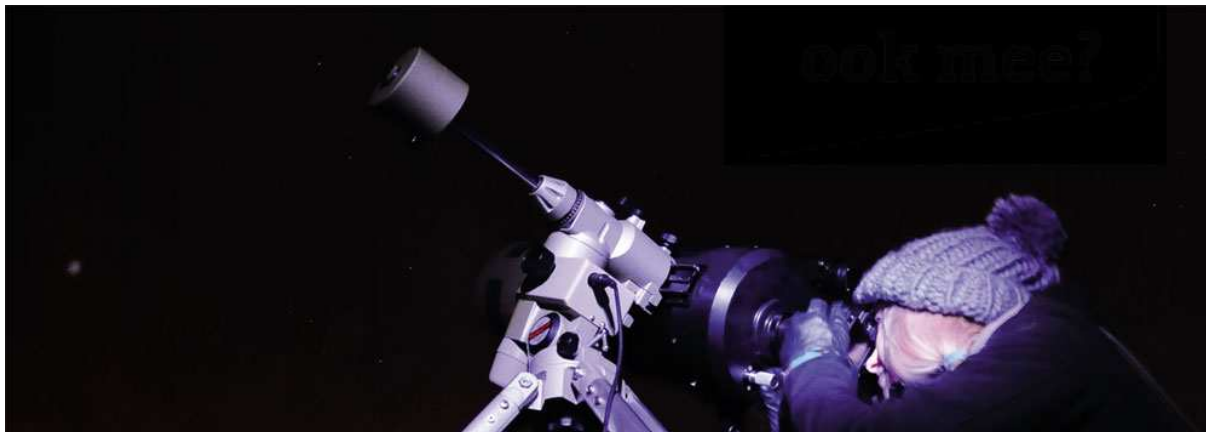
Op verzoek van KMZ hebben we een informatie- en discussieavond van KMZ over de blauwalgenproblematiek voorgezeten.

NBO-Secretariaat en NBO-participatie

MNH werkt waar mogelijk of nodig is nauw samen met de zes natuurterreinbeheerders, met het IVN Consulentschap en sinds dit jaar ook met de recreatieschappen. Deze samenwerking krijgt o.a. zijn beslag onder de noemer Terrein en Natuurbeheerdersoverleg (TBO/NBO) Noord-Holland. MNH verzorgt al enige jaren het secretariaat voor dit overleg.

Wat is er gedaan/bereikt

- Wij hebben meegeschreven aan de brief van het NBO die is verschenen in reactie op de Nota Groen van de provincie.
- MNH heeft actief meegewerkt aan de Dialoogdag die wordt georganiseerd door IVN en wij vertegenwoordigen het TBO in het ontwikkelen van de waterplannen van het waterschap HHNK. Bovendien hebben we een actieve inbreng gehad in de werkconferentie 'Draagvlak voor groen' en daarin een workshop voorgezeten.
- De jaarlijkse NBO statenexcursie in t Gooi is wederom door MNH georganiseerd.



Nacht van de Nacht 2013

De provinciale milieufederaties organiseren al een aantal jaren de landelijke 'Nacht van de Nacht'. Bedrijven en overheden wordt gevraagd om die nacht (eind oktober, bij het begin van de wintertijd) hun lichten te doven. Diverse organisaties houden die nacht speciale activiteiten om de waarde van de oerqualiteit 'duisternis' breed onder de aandacht te brengen. Het aantal personen en organisaties dat aan deze Nacht van de Nacht deelneemt, groeit nog ieder jaar.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

Zowel in het coalitieakkoord als in het Provinciaal Milieubeleidsplan als in de Structuurvisie wordt gesproken over energiebesparingen en over het beschermen van een aantal kenmerkende zeer open, donkere en stille gebieden in de provincie.

De provincie financiert MNH deels voor dit onderwerp, de andere benodigde middelen komen vanuit gelden van de twaalf milieufederaties gefinancierd door de PostcodeLoterij.

Wat is er gedaan/bereikt

Zoals ook in voorgaande jaren zijn gemeenten en deelnemende organisaties uitgenodigd. De 'Nacht van de Nacht' was ook in 2013 weer een groot succes: er waren iets meer excursies en evenementen dan in 2012 (45 tegenover 43), met totaal ongeveer 3000 deelnemers.

In samenwerking met de provincie Noord-Holland, de NSVV (Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde) en adviesbureau C-realist is dit jaar het HAL-gebied gekozen als projectlocatie voor de Nacht van de Nacht. In het gemeentehuis van Heerhugowaard werd door gedeputeerde Talsma de brochure 'De Sterren Dichterbij' uitgereikt om verder verspreid te worden. In deze brochure wordt een methode beschreven die het verduisteren van de leefomgeving bespreekbaar maakt. Deze methode is gebruikt om het doven van de lichten in het HAL-gebied te helpen ondersteunen. In de bijeenkomst in het gemeentehuis is door deelnemers de werking van de methode besproken. De gedeputeerde, de loco-burgemeester van de gemeente Heerhugowaard en de directeur van de Milieufederatie hebben samen daarna een manifestatie in de wijk Butterhuizen bijgewoond.

Werken aan schone lucht in Noord-Holland

Hoewel de luchtkwaliteit de laatste decennia langzaam verbetert, zijn er in Noord-Holland nog diverse gebieden met een relatief slechte luchtkwaliteit. Vooral de regio Amsterdam en de regio's IJmond en Schiphol scoren nog een onvoldoende. Uit onderzoek blijkt dat de gezondheidsschade door fijn stof veel ernstiger is dan eerder is beschreven. Voor ons een extra reden om ook in 2013 veel aandacht aan het verbeteren van de luchtkwaliteit te besteden.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

Conform Europese en nationale wet- en regelgeving wordt gewerkt aan de verbetering van de luchtkwaliteit in onze provincie. De provincie voert regie t.a.v. het beleid en de uitvoering daarvan in het kader van het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Metropoolregio Amsterdam.

Wat is er gedaan/bereikt

- MNH heeft dit jaar wederom regelmatig bij bestuurders, de politiek, de ambtenaren en bij het grote publiek aandacht gevraagd voor de slechte luchtkwaliteit en aangedrongen op extra maatregelen. Daartoe hebben we intensief overlegd met bewonersgroepen.
- Samen met de dorpsraad van Wijk aan Zee hebben wij zowel aan gedeputeerde Talsma als aan Statenleden gevraagd om maatregelen te nemen t.a.v. de luchtkwaliteit in IJmond. Zo is er een lezing gehouden voor o.a. deze gedeputeerde over de luchtkwaliteit in de IJmond in relatie tot het provinciaal beleid.
MNH heeft aangedrongen op de plaatsing van extra meetpunten en het instellen van regelmatig overleg over de gegenereerde gegevens. De provincie heeft inmiddels extra maatregelen opgelegd aan enkele bedrijven en is over dit onderwerp een milieudialoog gestart met bedrijven en gemeenten in de regio IJmond.
- Via onze nieuwsbrief is met enige regelmaat gecommuniceerd over de ontwikkeling van de inzet voor verbetering van de luchtkwaliteit in de provincie.
- Onze achterban hebben wij attent gemaakt op de bijeenkomsten die Milieudefensie, de provincie Noord-Holland en de GGD organiseerden over de ontwikkeling van luchtkwaliteit in Amsterdam en Noord-Holland.
- MNH is lid van de klankbordgroep gezondheidsmonitor IJmond van de GGD Kennemerland die adviezen uitbrengt over het gezondheidskundig onderzoek in de IJmond.
- Wij hebben een 'Roetnotitie' geschreven en verspreid over gemeenten in Noord-Holland waarin wij vragen om meer aandacht te geven aan roet en bestrijding van roetuitstoot. Over dit onderwerp is een gesprek geweest met de GGD Amsterdam, DCMR en provincie.
- In het najaar zijn wij genodigd bij de opening van de roetdoekfilter bij TATA. Daar is MNH nadrukkelijk genoemd als een van de partijen die voor deze filter hebben gelobbyd.



Leven in de Duurzame Stad

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) is een van de economische krachtpatsers van Nederland. Schiphol, de haven, de Zuidas: hier draait de motor van Nederland het hardst. Verkeer en bouwdrift zijn krachten die de regio vorm geven. In een dergelijk krachtenveld is voldoende aandacht voor natuur, milieu en landschap noodzakelijk. Naast de aandacht voor deze beleidsvelden werken we ook aan een integrale benadering. In het kader van de 'duurzame Randstad' komen diverse deelonderwerpen aan de orde.

Rijk-Regioprogramma Amsterdam-Almere-Markermeer (RRAAM)

In 2012 is het maatschappelijk RRAAM-werk tot een standpuntbepaling gekomen. Afhankelijk van de sociaaleconomische ontwikkeling van Almere, van de woningmarkt, de ontwikkeling van knooppunten rond stations en de ecologie van het Markermeer-IJmeer kan besluitvorming plaatsvinden over een vervolgtraject. De aanpak werkt stapsgewijs. Bijstelling van beleid blijft steeds mogelijk. MNH heeft vanaf het begin van het proces input geleverd en is nauw betrokken geweest bij de planontwikkeling.

Wat is er gedaan/bereikt

Begin 2013 heeft het Rijk de ontwerp-structuurvisie RRAAM vastgesteld. Bij de slotbijeenkomsten en de presentatie is MNH betrokken geweest. Evenals bij de evaluatie. Voor andere grote projecten kan de aanpak die bij RRAAM is gehanteerd als voorbeeld dienen. Gebleken is dat het proces belangrijker is dan een blauwdruk, in deze tijd met onzekere economische ontwikkelingen. Procesafspraken zijn uitstekend met alle partijen te maken als alle partijen voldoende vertrouwen hebben en zich gehoord voelen en hun belangen erkend weten. In de structuurvisie zijn deze inzichten meegenomen. In het tweede kwartaal van 2013 heeft de visie Noordzeekanaal 2040 het licht gezien. In dit document heeft de Milieufederatie onder meer de ervaringen uit RRAAM ingebracht via de werkateliers.

Omdat voor de participatie in RRAAM minder uren nodig waren, is in overleg met de provincie een aantal uren overgeheveld naar het NZKG.

Duurzaam Noordzeekanaalgebied

Het Noordzeekanaalgebied (NZKG) is een economische levensader in de Noordvleugel. Er is een stevige havengebonden economie en er is zware industrie waarvan men wil dat die zich langs het water blijft ontwikkelen. Er zijn woningbouwopgaven aan de oevers van het IJ en de Zaan, recreatie krijgt zijn plek in wat (nu nog) de Rijksbuffer Amsterdam-Haarlem is en de Stelling van Amsterdam blijft een prominente plaats innemen.



CONCEPT JAARVERSLAG 2013 MNH

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De Provincie Noord-Holland is een visieproces NZKG 2040 gestart waarbij wordt gezocht naar beschikbare ruimte voor havenontwikkeling maar niet alleen dat. In dit visietraject gaat het ook om het vinden van ruimte voor woningbouw en recreatie. Het gaat er om het Noordzeekanaalgebied zo te ontwikkelen dat wonen, werken en recreëren op een gezonde manier samen (blijven) gaan terwijl de internationale concurrentiepositie van de Metropoolregio Amsterdam versterkt wordt.

Wat is er gedaan/bereikt

- In 2013 is vooral inbreng geleverd bij de totstandkoming van de Visie Noordzeekanaalgebied 2040 die onder leiding van de provincie is opgesteld.
- De Milieufederatie heeft geparticipeerd in de door de provincie georganiseerde werkateliers en heeft deelgenomen aan de bijeenkomsten in het kader van de Havenvisie.
- Wij hebben schriftelijk gereageerd op de Visie Noordzeekanaalgebied 2040 en hebben ingesproken bij de Statenbehandeling. Een aantal van onze punten is uiteindelijk in de visie en in moties of amendementen overgenomen, zoals extra aandacht voor intensief ruimtegebruik, extra aandacht voor luchtkwaliteit, minder aandacht voor kolen en olie, meer aandacht voor schonere en innovatievere bedrijvigheid en meer aandacht voor groen en de recreatie.
Onze inbreng bracht met zich mee dat er niet alleen contacten en overleggen zijn geweest met de provincie maar ook met het Havenbedrijf, TATA Steel, NV Afvalzorg, AEB, de ondernemersverenigingen IJmond en ORAM, Westpoort en de milieudiensten. Daarnaast is over de toekomstige ontwikkelingen gesproken en zijn mogelijkheden tot samenwerking geïnventariseerd.
- Met NV Afvalzorg werkt de Milieufederatie samen in het kader van het veiligheidsoverleg Nauerna. In dit overleg is de veiligheid van de stortplaats onderwerp van studie en bespreking. Noemenswaard is in dit verband ook een bezoek aan Rietlanden Kolenoverslag. Rietlanden is met zijn monitoringssysteem en aanpak van stof een koploper binnen de overslagbedrijven voor steenkolen in de haven van Amsterdam. En hoewel fossiele brandstoffen ons inziens de wereld uit moeten, kan de werkwijze van dit bedrijf wel dienen als voorbeeld van duurzamer ondernemen.
- De visieontwikkeling heeft voor ons ook de kaders gevormd om een verkenning te starten naar een experimentele invulling van het NZKG. In het kader van hun stage zijn we samen met studenten van de HU tot vernieuwende oplossingsrichtingen gekomen voor deelgebieden. De uitkomst is aan het begin van 2014 gepresenteerd. In het oog springend zijn: de ontwikkeling van de Achtersluispolder tot woon-werkgebied in de vorm van een eilandenrijk en de ontwikkeling van de Houtrakpolder tot recreatieterrein met jachthaven en schaatsbaan.

Proef je Landschap!

Voedselstrategie Metropoolregio Amsterdam

Voedsel vormt een belangrijke schakel in de relatie tussen stad en platteland. De stad kan niet bestaan zonder de voedselproductie van het platteland. We zien dat het thema 'voedsel' steeds prominenter wordt in maatschappelijke discussies.

De Milieufederatie wil samen met andere partijen die actief zijn in de voedselketen nadenken over het ontwikkelen van regionale voedselstrategieën. Daarbij is voor MNH vooral belangrijk dat de aspecten milieu- en ruimtebeslag naast de aantrekkelijkheid van productielandschappen een plek krijgen.

Daarnaast kan de Milieufederatie de vele lokale initiatieven op dit onderwerp ondersteunen, bijvoorbeeld door ze samen te brengen en ze elkaar te laten inspireren, maar ook door te helpen bij de lokale aanpak en uitwerking.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De Provincie gaat de Agriboard verder uitbouwen en beoogt daarbij een ketenbenadering. Hierin is inbreng vanuit natuur, milieu, het landschap en de stedeling zelf van groot belang, zodat kruisbestuiving plaats gaat vinden tussen de agrarische sector en andere belangengroepen uit de samenleving. Ook wil de provincie onderzoeken of en hoe zij een rol kan spelen bij de stimulering van biologische landbouw en streekproducten.



Wat is er gedaan/bereikt

- We hebben een actieve inbreng geleverd aan de netwerkbijeenkomst 'Voedselvisie Amsterdam'; met name op het thema 'relatie stad-land'. In de praktijk is dat nu nog vooral de relatie van Amsterdam met agrarisch Noord-Holland. In de nabije toekomst willen wij verbreding naar andere steden helpen bevorderen.
- Hierna heeft er een inventarisatieronde plaatsgevonden om de vervolgstappen van onze voedselstrategie uit te werken. Er is meerdere malen overlegd met belangrijke spelers in onze provincie, zoals ambtenaren van de provincie Noord-Holland, LTO Noord, Adviesbureau CREM, Kamer van Koophandel, ANV Waterland & Dijken, Platform Eetbaar Amsterdam, LTO en Hogeschool Videntum in Almere.
- Wij hebben als panellid bijgedragen aan een debat in Pakhuis de Zwijger georganiseerd door Eetbaar Amsterdam en Farming the City met als onderwerp 'prototyping the foodcouncil'. Gedurende het jaar hebben we initiatieven geïnventariseerd, gericht op een regionale voedselvoorziening en in een overzicht bijeen gebracht.
- MNH heeft – samen met het LEI Wageningen - een workshop georganiseerd in het kader van de 'Green Finance Lab' (van gemeente A'dam, PNH en ABN AMRO) over op de stad georiënteerde landbouw. Parallel daaraan hebben we een oriënterend studentenonderzoek naar regionale verbrede landbouw begeleid. De resultaten hiervan zijn gebruikt als input voor de workshop tijdens dit GFL. In het onderzoek is door middel van een aantal interviews nagegaan of er sprake is van een cluster regionale verbrede landbouw (wat speelt er op dit moment), de vraag wat het toekomstbeeld is voor de sector en welke obstakels er zijn op weg naar dit toekomstbeeld.
- We hebben voorstellen aangedragen voor het houden van bijeenkomsten over regionalisering van de voedselvoorziening. Het is de bedoeling deze met steun van LTO Noord, Platform Eetbaar Amsterdam en ANV Water Land en Dijken te beleggen. Ze staan in de planning voor het voorjaar van 2014.

Water en land in Noord-Holland

Toekomst Laag Holland

Laag Holland is een landschap van nationale betekenis, ingeklemd tussen de stedendriehoek Alkmaar, Hoorn en Amsterdam. Behoud en versterking van de kernkwaliteiten van dat landschap is de inzet van vele vrijwilligers, belangenorganisaties en ondernemers in het gebied, evenals van de gebiedspartners in het uitvoeringsorgaan Laag Holland.

Voor behoud en versterking van het veen en de veen(weide)natuur zijn heldere beleidskeuzen noodzakelijk. Het op elkaar blijven stapelen van beleidsdoelen is niet de weg die tot een duurzame toekomst leidt. Met een terugtrekkende rijksoverheid en met lagere beheersbudgetten wordt een efficiënte aanpak steeds meer gewenst.

De Milieufederatie beschouwt Laag Holland als één van haar topprioriteiten. Het is daarom dat we participeren in de Stuurgroep en het kernteam Laag Holland en deelnemen aan de Conferentie Strategische Heroriëntatie Landelijk Gebied en nog deelnemen in de Pilot Waterland.

Aansluiting bij het beleid van de provincie

Laag Holland met zijn veenweidegebied vormt een uniek landschap in Nederland. Het provinciaal beleid is gericht op bescherming van het gebied.

Nieuwe ontwikkelingen moeten in relatie staan met de kernkwaliteit van het veenweidelandschap. Het is een landschap waarin het veen aan het verdwijnen is en de weidevogelpopulatie onder druk staat.

Wat is er gedaan/bereikt

- MNH participeert actief in de Stuurgroep Laag Holland, vooral op de onderwerpen 'ondernemen in Laag Holland' en 'Toekomst veenweide Laag Holland'. MNH steunt het proces dat beoogt duidelijker keuzes voor de veenweide te maken. Andere partijen zoals landbouworganisaties zijn vaak voorzichtiger met het maken van keuzes. De door de provincie voorgestelde aanpak moet mede daardoor eerst nog verder worden doorgesproken.
- Wij hebben zitting in de gebiedscommissie en leveren daarvoor ook inhoudelijke bijdragen. In de bijbehorende kernteamvergaderingen, denken wij mee over o.a. de toekomst van de veenweiden van Laag Holland, de overgang van Nationaal Landschap naar bufferzoneregime, de 1beleidsregel natuurcompensatie en de provinciale Agenda Groen.
- Met de Stichting Behoud Waterland is een bijeenkomst over de toekomst van Waterland-Oost georganiseerd. MNH gaf inleidingen over de kernkwaliteiten van het gebied en de toekomstscenario's van de provincie, en heeft hier haar boekje 'Waarheen met de veenweidenatuur' gepresenteerd. Een groep van ongeveer 50 boeren, natuurbeschermers, burgers en ambtenaren heeft deelgenomen aan discussiegroepjes over hun wensbeeld en hun vrees ten aanzien van de toekomst van natuur, landschap en landbouw in Waterland-Oost. In overleg met de provincie en andere partijen bespreken we begin 2014 hoe we deze input kunnen gebruiken voordat de discussie die in de Gebiedscommissie gaat plaatsvinden over Waterland-Oost van start gaat. Hoogheemraadschap HHNK neemt de opbrengst van de bijeenkomst mee in de uitwerking van een zgn. bouwsteen over veenweide voor zijn Waterprogramma in wording.
- MNH heeft deelgenomen aan het symposium over het Wormer en Jisperwater. Naar aanleiding van kernteamvergadering Laag Holland is er samen met Zaanse organisaties gewerkt aan een brief met steunbetuiging voor verbraking van de Polder Westzaan. Er is actieve inbreng geleverd in een bijeenkomst met Gedeputeerde Jaap Bond en de gezamenlijke gebiedscommissie over de Agenda Groen van de provincie.
- Voor het derde achtereenvolgende jaar zijn de weidevogels op het agrarisch bedrijf van de familie Terlouw gemonitord. Over de bevindingen op Marken informeerden wij de pers en besteedden we aandacht in onze Nieuwsbrieven en op de website. De Milieufederatie beoordeelt het zeer hoge en stabiele aantal weidevogels op Marken als bijzonder positief. Het monitoren is onderdeel van de unieke samenwerking tussen de Milieufederatie Noord-Holland, de Stichting Veehouder op Marken en de agrariërs: de familie Terlouw.

Zoetwatervoorziening natuurlijk

In droge zomers heeft het westen van Nederland, vooral de noordwestkant, het grootste neerslagtekort. Bovendien neemt dan de verdamping van oppervlaktewater met 15 à 30% toe. Bij een klimaatverandering kunnen die percentages nog extremer worden. De toekomstige zoetwatervoorziening is mede daardoor een belangrijk onderwerp geworden. In Noord-Holland spelen daarbij ook zaken als verzilting, peilhandhaving, ecologisch gezond water en de het effect op de volksgezondheid.

Zoetwatervoorziening is één van de deelprogramma's van het nationale Deltaprogramma. Daarnaast is het een belangrijk thema voor waterschappen.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De provincie ziet water als belangrijke economische drager. Het is daarbij van belang een samenhangend beleid te formuleren. De Gooi- en Vechtstreek en Noord Holland boven het Noordzeekanaal zijn voor zoet water afhankelijk van het IJssel- en Markermeer. Het zuidelijke deel van de provincie krijgt zoet water aangevoerd vanuit het rivierengebied vanaf een innamepunt bij Gouda. De bedrijfszekerheid van dit innamepunt verslechtert door steeds vaker optredende verzilting. De provincie wil zelf ook beleid ontwikkelen om – samen met de waterschappen – de regionale zelfvoorziening te vergroten en – samen met de land- en tuinbouworganisaties – deze sector te stimuleren om zuinig te zijn met zoet water.

Wat is er gedaan/bereikt

Wij zijn het gesprek met LTO Noord aangegaan over de zoetwatervoorziening. Uit de gesprekken kwam naar voren dat LTO met ons wil meedenken over mogelijkheden voor zoetwaterberging in de binnenduinrand. Uit vervolggelbesprekken met Landschap Noord-Holland bleek dat rond dit thema een project is opgezet tussen LNH en HHNK, uitgevoerd door Acacia Water. Om verdubbelingen te voorkomen, is besloten dat MNH aansluit bij het project van LNH. Dat heeft geleid tot een projectopzet die inmiddels (begin 2014) is uitgewerkt. Samen met Acacia Water, LNH en LTO komt in 2014 daarmee een vervolgtraject gericht op de toekomstige zoetwatervoorziening. Een publicatie en een veldsymposium staan in de planning. Richting Provincie is aangegeven dat we minder uren aan dit project hebben besteed en meer aan het onderwerp Waterkwaliteit en Big Jump. Daarom is er in overleg 50 uur verschoven naar het onderwerp Waterkwaliteit.

Natuurlijke kustversterking

De kust is volop in de aandacht van de beleidsmakers, o.a. in het kader van het Deltaprogramma (van de gezamenlijke overheden), de Nationale Visie Kust, en het Atelier Kustkwaliteit van de provincies Noord- en Zuid-Holland. Namens de Noord-Hollandse organisaties levert MNH input in het Deltaprogramma, deelprogramma kust. Aansluitend aan de door de overheden geplande consultatieronde Deltaprogramma kust / Atelier kustkwaliteit is afgesproken dat MNH een parallel programma organiseert rond natuur / dynamisch kustbeheer en recreatief medegebruik van het kustgebied.

De gezamenlijke Noord-Hollandse natuur- en milieuorganisaties geven prioriteit aan de uitwerking van de volgende thema's:

1. (grootschalige) dynamisering (het meer laten stuiven van zand, ofwel de natuur zelf het werk laten doen) als integrale aanpak voor veiligheid én natuur.
2. zonerings als middel om de verschillende functies tot hun recht te laten komen, en negatieve effecten van recreatiedruk op natuur tegen te gaan,
3. integrale gebiedsontwikkeling: ontwikkelingen zo vormgeven dat natuur en landschap er op vooruit gaan.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De Provincie Noord-Holland heeft in het kader van het Deltaprogramma een Strategische Agenda Kust opgesteld. In deze agenda is aandacht voor veiligheid (zandsuppleties), ruimtelijke kwaliteit, natuur en recreatie&toerisme.

De provincie is een project gericht op de kustplaatsen gestart, dat is vastgelegd in de Structuurvisie. De Provincie beoogt hiermee de kustplaatsen aan de Noordzee met behoud en versterking van hun identiteit verder te ontwikkelen.

Wat betreft de natuuropgave: er worden beheerplannen voor Natura 2000-gebieden opgesteld.

CONCEPT JAARVERSLAG 2013 MNH

Wat is er gedaan/bereikt

- MNH heeft een actieve inbreng geleverd aan discussies over de Nationale Visie Kust, via het OIM. Deze inbreng was met name gericht op het bevorderen van dynamische kustbeheer. Onze inbreng is verwerkt in een advies aan de Stuurgroep Deltaprogramma Kust. Tevens hebben we uitgebreid schriftelijk materiaal ingebracht voor de Consultatieronde van de Nationale Visie Kust van het ministerie VK, daarbij heeft MNH de inbreng van natuurorganisaties gecoördineerd.
- Onze brochure 'dynamisch duin, landschap van de eeuwige jeugd' (mede ondertekend door bij de Noord-Hollandse kust betrokken natuurorganisaties) is breed verspreid onder deelnemers aan het Deltaprogramma Kust, bestuurders van kustgemeenten, de provincies en de waterschappen.
- Wij hebben deelgenomen aan het kustdebat, georganiseerd door de provincie zowel als aan het Atelier Kustkwaliteit.
- In november is een geslaagd veldbezoek georganiseerd over dynamisch kustbeheer in aanwezigheid van Gedeputeerde Geldhof. Vanuit diverse invalshoeken (natuur, veiligheid, beleving) hebben relevante spelers (RWS, HHNK, PNH, PWN, Min EZ) toegelicht hoe ze de ontwikkeling van dynamisch kustbeheer zien. Vervolgens zijn voor deelgebieden wensen en kansen in kaart gebracht.
- Er is een workshop georganiseerd over het spanningsveld tussen natuur en recreatie op het strand. Als casus diende de meerdere rijen strandhuisjes die bij Julianadorp zijn neergezet. Als deelnemers verwelkomden we vertegenwoordigers van de gemeente Den Helder, HHNK, RWS, PNH, LNH en Grontmij. Er is een agenda met wensen voor een vervolg opgesteld. Verder bleek er behoefte te zijn aan een gerichte aanpak bij de voorstellen voor bouw van de huisjes. Anderzijds vroeg men om duidelijker kaders voor strandbebouwing vanuit kustbeheer (veiligheid) en natuurbeheer. Het Project krijgt begin 2014 een vervolg.

Waterkwaliteit en Big Jump

Goede waterkwaliteit vinden we belangrijk in Nederland. Omdat water zich weinig aantrekt van landsgrenzen, zijn internationale afspraken nodig. Daarom is sinds eind 2000 de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht. Die moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in Europa in 2015 in orde is. De uitvoering van de KRW vraagt een grote inspanning van verschillende partijen op internationaal, nationaal en regionaal niveau. In Nederland zet de rijksoverheid de kaderrichtlijn om in landelijk beleid, beleidskaders en -instrumenten. Rijkswaterstaat voert als beheerder van alle rijkswateren de werkzaamheden uit en controleert de voortgang.

Om de waterkwaliteit te verbeteren zijn in de KRW veel beschermde gebieden aangewezen. In Nederland zijn dat zwemwaterlocaties, gebieden waar drinkwater wordt gewonnen en Natura 2000-gebieden. De Natura 2000-gebieden horen bij een Europees netwerk van natuurgebieden die worden beschermd om de biodiversiteit te herstellen. Voor al deze gebieden gelden strengere maatregelen dan voor andere gebieden.

De Natuur- en Milieufederaties zijn nog de enige NGO's die zich in Nederland inzetten voor het brede belang van schoon water. Samen hebben we een uitstekend landelijk dekkend netwerk binnen de regionale waterschappen, de belangrijkste overheidspartner op dit thema. Aandacht voor schoon water vragen wij o.a. via de Big Jump. Elk jaar springen op de tweede zondag in juli tienduizenden mensen op tientallen plaatsen in heel Europa massaal in het water: de Big Jump. In Nederland hebben de Milieufederaties dit 'merk' in handen. De Big Jump is een jaarlijks terugkerend evenement dat het brede publiek betreft bij het belang van waterkwaliteit.

Wat is er gedaan/bereikt

- In de KWR-plannen die Rijn West moet gaan realiseren, heeft MNH een actieve inbreng gehad. Ook bij het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en bij Hollands Noorderkwartier zijn we bij meerdere bijeenkomsten geweest om mee te denken over de invulling van de waterplannen. Vooral bij HHNK zijn wij zeer actief betrokken via de watertafels die worden georganiseerd. Onze inbreng wordt nauw afgestemd met die van de terreinbeherende en natuurbeherende organisaties en we werken op dit onderwerp ook nauw samen met Natuurmonumenten.

CONCEPT JAARVERSLAG 2013 MNH

- Aan ons netwerk hebben we via een enquête gevraagd een mening te geven over de oppervlaktewaterkwaliteit en de zwemwaterlocaties. De enquête is door 170 personen ingevuld (38% respons). De resultaten van de enquête zijn vervolgens ingebracht bij de waterschappen, die momenteel bezig zijn het opstellen van hun nieuwe waterbeheerplannen.
- Met de provincie overleggen we over de wenselijkheid van nieuwe zwemwaterlocaties, begin 2014 worden in dit kader verdere stappen gezet.
- In juli heeft de Big Jump plaatsgevonden i.s.m. de gemeente Heerhugowaard en HHNK. De locatie was het Strand van Luna. Bij de sprong in het water waren de burgemeester van Heerhugowaard en een lid van het Dagelijks Bestuur van HHNK tussen de andere, ongeveer tachtig springers te herkennen. Het evenement ging vergezeld van een markt waar water gerelateerde clubs zich konden presenteren en doe-activiteiten plaatsvonden.



foto:Dirk Jongejans: Big Jump 2013 Heerhugowaard, Strand van Luna

Duurzame energie

Een snelle duurzame energietransitie is essentieel om klimaatdoelstellingen te halen en een veilige en onafhankelijke energievoorziening te verkrijgen. Mondiaal wordt met het oog op de afname van fossiele brandstoffen en de kooldioxide (CO₂)-problematiek gestreefd naar meer duurzame energieproductie. Ook het (actuele) nationale beleid in Nederland richt zich op duurzaamheid en variatie in energiebronnen. De Milieufederatie ondersteunt de transitie naar andere energiebronnen en werkt mee om initiatieven te ontwikkelen en de uitvoering te versnellen.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De provincie daagt ondernemers uit om met innovatieve en schone oplossingen te komen om duurzame energiewinning en dito energiegebruik te stimuleren. De provincie wil energieverstopping voorkomen en zet in op innovatieve vormen van energie. Lokale initiatieven verdienen in dat beleid ook kansen.

Hier opgewekt

'HIER opgewekt' is een initiatief van de Natuur- en Milieufederaties en de 'Hier'-Klimaatcampagne. Vanuit deze samenwerking is het steunpunt 'Hier Opgewekt' ontstaan. Lokale energie-initiatieven worden zichtbaar gemaakt, gestimuleerd en krijgen ondersteuning. Het steunpunt geeft advies en is te raadplegen bij het opzetten van nieuwe initiatieven. Bovendien hebben wij inmiddels een breed netwerk in de provincie van waaruit succesvolle voorbeelden kunnen worden aangeleverd en initiatiefnemers kunnen worden geraadpleegd.

Wat is er gedaan/bereikt

- Deelgemeente Amsterdam-Oost en de gemeenten Alkmaar en Hoorn zijn geadviseerd over de waarde van lokale initiatieven en onze rol in het ondersteunen van deze initiatieven. Op de bijeenkomst van het Servicepunt Duurzame Energie voor gemeenteambtenaren heeft MNH een presentatie gehouden.
- De energiecoöperaties in Bussum, Purmerend, Velsen en Amsterdam-GWL terrein zijn geadviseerd over het opstarten, de projectuitvoering, over klanten- en ledenwerving en warmteleveranties en duurzaam bouwen.
- Wij hebben bijgedragen aan de opzet en organisatie van het landelijke evenement Energy-Pit in Utrecht. Daarbij zijn de debatleiders gebriefd en de casussen geselecteerd.
- Samen met de Provincies Utrecht, Flevoland en Zuid-Holland is een evenement voor Landsdeel West mede-georganiseerd. De West-Friese MKB-coöperatie was hier voorbeeld.
- Het bedrijf Nudge is begonnen met het activeren van buurtambassadeurs die samen een coöperatie of energiebesparingsinitiatief willen starten. Wij hebben een lokaal initiatief bijgestaan in de gesprekken met deze organisatie.
- Samen met Platform 31 hebben we een project voor lokale initiatieven geïdentificeerd. We hebben partijen uitgenodigd om mee te denken.
- NDSM Energie heeft een vergunningaanvraag voor een windturbine gedaan. We zijn het gesprek aangegaan met de omwonenden om over randvoorwaarden te praten. Dit heeft geleid tot een succesvolle aanvraag waar geen bezwaren tegen zijn gekomen.
- Samen met de NHEC hebben we een bijeenkomst georganiseerd over ledenwerving bij coöperaties. In 2014 wordt deze presentatie herhaald in Amsterdam.
- De werkgroep Hemmes strijdt voor herstel van de molens in de Zaan op het eiland Hemmes. Door deze oude molens te voorzien van nieuwe apparatuur zou er wellicht een haalbare business case kunnen worden ontwikkeld. MNH heeft meegeholpen deze casus te ontwikkelen.
- Wij helpen bij de professionalisering van nieuwe initiatieven op energiegebied. Dat gebeurt o.a. door aandacht te geven aan de ontwikkeling van een gedegen ondernemingsplan. We hebben hiervoor een standaard ontwikkeld die onderdeel is van een tool box voor lokale coöperaties.

Samen op weg naar een duurzame regionale energievoorziening

In het project onderzoeken wij met ondernemers en overheden of we slimme koppelingen kunnen maken op het gebied van restwarmte en energie. Een energie- neutrale gebiedsontwikkeling is het doel.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De provincie streeft naar het stimuleren en regisseren van het beperken van energieverbruik door bijvoorbeeld restwarmtebenutting, onder andere rond industriecomplexen, glastuinbouwlocaties en bij revitalisering van bedrijventerreinen. De provincie daagt ondernemers uit om met innovatieve en schone oplossingen te komen en te zorgen voor duurzame energiewinning en duurzaam energiegebruik. De provincie wil energieverpilling voorkomen en zet in op innovatieve vormen van energie.

Wat is er gedaan/bereikt

- Wij hebben een enquête opgesteld en uitgezet over duurzame energie in de Gooi- en Vechtstreek. De resultaten van deze enquête worden begin 2014 gepresenteerd. Globaal is nu te melden dat de respons tamelijk hoog was (38%). In zijn algemeenheid vinden de respondenten dat er veel meer duurzame energie in de Gooi- en Vechtstreek bij moet komen. Maar dat mag niet ten koste gaan van het landschap. De voorkeur gaat uit naar de komst van meer zonne-energie. Daarna komen bodemenergie (wko, aardwarmte), biomassa, wind en waterenergie. Ook heeft men aantal locaties aangegeven waar wel duurzame energie opgewekt zou kunnen worden, zonder schade voor het landschap.
- In de themakring Energie en Duurzame Bedrijvigheid van de milieufederaties ontwikkelen we ideeën om projecten op het gebied van biomassa en biobased economy te ondersteunen.
- MNH is ook voorzitter van een overleg over de mogelijkheden van de aanleg van een warmtenetwerk in de Haarlemmermeer.
- Samen met de gemeenten Haarlemmermeer, Uithoorn, de adviesbureaus Cofely en Royal Haskoning DHV, de glastuinbouw, vertegenwoordigd door Primaviera, en FloraHolland en SDAC wordt gesproken over de mogelijkheden om warmte te gaan delen in de regio.
- Met de groene organisaties aan de kust en uit de regio's grenzend aan de Waddenzee overleggen we over de gezamenlijke standpuntbepaling over windparken op het IJsselmeer en in de Noordzee.
- Met de provincie overleggen we over de mogelijke gevolgen voor de aanlanding van de windenergie voor de kust- en duingebieden.



Landelijk evenement HIER opgewekt 15 november 2013

Onze netwerken

Participatie beleidstrajecten Provincie Noord-Holland

De Milieufederatie Noord-Holland wordt regelmatig door de provincie geconsulteerd m.b.t. beleidstrajecten (ambtelijk maar ook politiek-bestuurlijk). Om op actuele onderwerpen in te kunnen spelen is ruimte vrijgemaakt. Bovendien is ambtelijk verzocht om ruimte te reserveren voor de ontwikkeling van metropolitane landschappen en de toekomst van de Kop van Noord-Holland.

- Voor 'De metropolitane landschappen' hebben we een bijdrage geleverd in de werkgroep Laag Holland. Wij zien een relatie tussen de ontwikkelingen van de Metropool en het regionaal produceren van voedsel. Wat betreft de ontwikkelingen in Laag Holland en de toekomst van de veenweiden zien wij een belangrijke verbinding met recreatie juist vanuit de metropool. In de Gebiedscommissie Laag Holland hebben gesproken over de bestuurlijke vernieuwing van het metropolitane landschap. Wij hebben geparticipeerd in de najaarsconferentie over de ontwikkelingen van de metropool.
- Er is inbreng geleverd voor het waterbeheerplan HHNK o.a. door te participeren in een expertmeeting en in twee ateliers die betrekking hadden op het Metropolitane Landschap, met als onderwerpen landbouw, duurzame energie, klimaatverandering en water.
- Er is inbreng geleverd voor het Provinciaal Waterplan.
- Het rapport van de commissie Dwarshuis naar aanleiding van het stopzetten van het project Wieringerrandmeer, heeft geleid tot een onderzoek naar de kansen voor ontwikkeling van de Kop van Noord-Holland. Onderdeel van dit onderzoek was het uitvoeringsprogramma Groen in de Kop, waarin alle gemeenten in de regio participeerden.
- De Milieufederatie Noord-Holland heeft aan enkele ateliers/sessies deelgenomen om de groene kansen te inventariseren.
- MNH heeft inbreng gehad in de aanpak van de procedures vanwege de versterking van de Markermeerdijk. Daartoe is meerdere malen overleg gevoerd met de provincie en het waterschap.

MNH heeft gereageerd op beleidsagenda van de PvdA-Statenvructie voor een Schoner Noord-Holland (impulsen voor het provinciaal milieubeleid). Meerdere van onze punten zijn terug te vinden in deze beleidsagenda zoals: meer aandacht voor luchtkwaliteit, een omgevingsraad voor Schiphol, kennisalliantie, warmtenetten, lokale energie.

Politiek-Bestuurlijke netwerken en strategische allianties

Om onze doelen te bereiken t.a.v. de verschillende thema's, is een open en goede relatie met bestuurders en politici van groot belang.

Door samenwerking met relevante organisaties werken we aan plannen en oplossingen die vanuit verschillende sectoren aangedragen worden.

In onze projectaanvraag zijn deze verschillende activiteiten per onderwerp gesplitst. In de diverse toelichtende teksten kunt u onze verschillende contacten en netwerken onderscheiden.

Samengevat zal het u duidelijk zijn dat wij door een groot aantal overleggen, bijeenkomsten en contactmomenten komen tot ideeënvorming en planuitvoering.

Met de provincie hebben we enige malen per jaar contact met de betrokken gedeputeerden, overleggen we met Statenleden en met vertegenwoordigers van politieke partijen. Vanzelfsprekend zijn er contacten met de ambtenaren van de verschillende beleidsafdelingen. Zo zijn er ook contacten met ambtenaren van diverse gemeenten en met de wethouders duurzaamheid en/of milieu. In de voorgaande paragrafen heeft al kunnen lezen over onze intensieve samenwerking met de natuurbeherende organisaties en met de terreinbeheerders.

Vanzelfsprekend overleggen we met enige regelmaat met de collega-milieufederaties, met Milieudefensie en Natuur & Milieu. MNH neemt deel aan het overleg over de ontwikkelingen op het gebied van windenergie in de Noordzee, de Waddenzee en op het IJsselmeer. Wij hebben gesprekken met adviesbureaus over mogelijke samenwerking, participeren in een gebiedscommissie en denken mee met de waterschappen. Dit jaar sloten we een samenwerkingsovereenkomst met LTO Noord. Regelmatig overleggen we met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven van TATA-steel tot Agriport, Van NV Afvalzorg tot AEB en Schiphol. Maar ook het midden- en kleinbedrijf en meerdere coöperaties rekenen we tot onze contacten.

Projecten voor en met anderen

Nacht van de Nacht

De provinciale milieufederaties organiseren al een aantal jaren de landelijke 'Nacht van de Nacht'. Bedrijven en overheden wordt gevraagd om die nacht (eind oktober) hun lichten te doven. Diverse organisaties houden die nacht speciale activiteiten om de waarde van de oer kwaliteit 'duisternis' breed onder de aandacht te brengen. Het aantal personen en organisaties dat aan deze Nacht van de Nacht deelneemt, groeit nog ieder jaar.

Wat is er gedaan/bereikt

Zie voor de toelichting het deel dat voor de provincie is verantwoord.

Pluk van de Pettefletprijs

De samenwerkende Milieufederaties lanceren samen met Vroege Vogels een natuur en landschapsprijs voor die burgers die zich concreet inzetten voor vernieuwende projecten in natuur en landschap. Naar de uitreiking van de prijs wordt getrapt toegewerkt. Iedere provincie houdt voorrondes. Uit het provinciale aanbod worden door een provinciale jury de potentiële kandidaten geselecteerd. De provinciale jury kiest de kandidaat die voor de landelijke ronde in aanmerking komt. De beste vier kandidaten konden zich presenteren in het radioprogramma Vroege Vogels. Via internet kon er vervolgens worden gestemd.

Wat is er gedaan/bereikt

MNH heeft de wedstrijd in Noord-Holland georganiseerd, de jury samengesteld, in de jury plaatsgenomen en de kandidaten en hun projecten beoordeeld. De campagne is publicitair begeleid. De IJburger Joris Vermeulen is in Noord-Holland verkozen tot beste kandidaat. Zijn project betrof de ontwikkeling van een van de braakliggende kavels op IJburg. Uiteindelijk is hij vierde geworden in de strijd om deze natuur- en landschapsprijs. De winnaar komt uit Groningen.

The screenshot shows the website for 'Vroege Vogels'. The main navigation bar includes 'Home', 'Radio', 'TV', 'Actueel', 'Foto's', 'Natuurkaart', 'Tuinreservaten', and 'Forum'. A search bar is located on the right. Below the navigation, there are links for 'Nieuws', 'Acties', 'Video's', 'Wetjes', 'Fenolijn', 'Fotoblog', 'Nieuwsbrief', and 'Quiz'. The main content area features an article titled 'Pluk van de Petteflet Natuurprijs: genomineerden' dated 'vrijdag 04 mei 2013 14:02'. The article includes an illustration of a child and a bird, and text describing the prize and the winners. A sidebar on the right contains 'Laatste video's' with three video thumbnails and a 'Nieuws' section with one news item. The top right corner has a 'Word lid' button.

Vergunningverlening en handhaving

Van oudsher ziet de Milieufederatie erop toe dat bij een aantal grote bedrijven in het kader van vergunningverlening, minimaal aan de wettelijke nationale- en Europese wetgeving wordt voldaan.

Wat is er gedaan/bereikt

- We zijn in beroep gegaan tegen een vergunning voor een groot pluimvee bedrijf in Middenmeer. Wij achten het afgeven van een vergunning strijdig met de provinciale milieuverordening (pmv) die nieuwvestiging van intensieve veehouderij verbiedt. Wij vinden dat hier sprake is van een nieuwe vestiging, terwijl de gemeente en ook de provincie het bedrijf beschouwen als zijnde een bestaande intensieve veehouderij. MNH reageerde met name op de mogelijke precedentwerking voor andere gevallen in Noord-Holland.
- Met lokale groep KMZ is een bezoek gebracht aan het olie opslag bedrijf Oiltanking in Amsterdam-Westpoort. Daar is o.a. gesproken met de directeur en milieucoördinator over het veiligheidsbeleid van het bedrijf. Vorig jaar is er brand uitgebroken toen een dak van een tank instortte. Er zijn inmiddels maatregelen genomen om calamiteiten te voorkomen.
- We hebben een oproep gedaan voor de betere naleving van de brandvoorschriften bij bedrijven. N.a.v. onderzoek naar de ramp bij Chemiepack in Moerdijk, bleek dat er nog al wat tekortkomingen zijn bij de brandveiligheid van met name chemische bedrijven. Ook in Noord-Holland is de situatie bij een viertal bedrijven nog niet in orde.
- Er is contact gezocht met gemeente Velsen en Milieudienst IJmond over de mogelijke overlast van kolenoverslag. MNH heeft ingesproken op een hoorzitting over het lichten van steenkool (overslag op kleinere schepen) en de gevolgen die dat heeft voor luchtkwaliteit. Een bestemmingsplanprocedure loopt nog.

Vrije ruimte voor nieuwe kansen en lobby en verkenningen

Deze onderdelen van het jaarplan zijn bedoeld om flexibel in te kunnen spelen op actuele vraagstukken en voor strategische oriëntatie op onderwerpen.

Wat is er gedaan/bereikt

De ruimte is vooral gebruikt voor acquisitie doeleinden en voor verkenningen van de markt. In het eerste kwartaal is er een begeleidingstraject geweest waarin de rol van acquisitie van opdrachten en de aanpak daarvan centraal stonden. Wekelijks waren er bijeenkomsten. Er is onderzocht of er samenwerking projecten konden worden ontwikkeld. O.a. met de adviesbureaus CREM, Partners for Innovation en C-realist is gesproken over mogelijke samenwerking. Met TATA is gesproken over de ontwikkeling van een warmtenet.

Veel tijd is besteed om samen met Platform 31 een nieuw project over energienotuloze woningen van de grond te krijgen in Noord-Holland. Hiertoe hebben wij een bijeenkomst georganiseerd voor ons netwerk om te peilen wat men van het idee vond. Ook is een projectvoorstel ingediend bij de provincie. Uiteindelijk bleek de provincie hier geen budget voor te hebben. Met de voetbalbond, de KNVB, en de tennisbond, KNLTB zijn we al een jaar in gesprek over een project om duurzame sportveldverlichting breed te gaan invoeren. Vooralsnog is de financiering een obstakel.

Zo zijn er meer projectvoorstellen die (nog) niet geleid hebben tot het gewenste resultaat.

LaagHolland

MNH neemt deel aan de stuurgroep LaagHolland in het project Burgers aan Zet. In dit project werken wij samen met andere partijen om de karakteristieke veengebieden te behouden.

Wat is er gedaan/bereikt

Wij hebben een enquête uitgezet onder de leden van de verschillende deelnemende organisaties. De resultaten zijn zowel met de provincie als met groepen bewoners besproken. Er zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd, waarin we de verschillende standpunten van de betrokken bewoners en boeren voor het voetlicht brengen en we rapportages maken die aan de opdrachtgever (de provincie) worden teruggekoppeld.

NBOsecretariaat

MNH werkt, waar mogelijk of nodig is, nauw samen met de zes natuurterreinbeheerders, het IVN Consulentenschap en sinds dit jaar ook met de recreatieschappen. Deze samenwerking krijgt o.a. zijn beslag onder de noemer Terrein en Natuurbeheerdersoverleg (TBO/NBO) Noord-Holland. MNH verzorgt al enige jaren het secretariaat voor dit overleg. Wij hebben, als het gaat om de inhoud, een overkoepelende functie. Daar waar de corebusiness van de andere deelnemers natuur is, is de benadering van MNH de integrale leefomgevingskwaliteit.

In onze aanpak gaan wij uit van de verwevingsgedachte. Wij maken ons sterk voor een gevarieerd landschap dat veerkrachtig, sterk en gezond is en voor een breed publiek toegankelijk. Het gaat daarbij ook over de menging van functies zoals extensieve vormen van landbouw, aangepast gemeenschappelijk landbouwbeleid, duurzaam weidevogelbeheer e.d. In deze integrale opzet liften ook de natuurgebieden mee. De terreinbeheerdersorganisaties (tbo's) zijn vooral gericht op hun eigen natuurgebieden. Voor MNH gaat het juist over de verwevingsgedachte. Zwart-wit gezegd zijn de Tbo's representanten van de scheiding en MNH van de verweving, van de integratie. Zo werkt MNH aan het versterken van de leefomgevingskwaliteit..

Wat is er gedaan/bereikt

- Het directeurenoverleg en het overleg van de beleidsmedewerkers is secretariael ondersteund.
- Inhoudelijke bijdragen zijn geleverd.
- MNH heeft een excursie voor de Statenleden en de nieuwjaarsreceptie georganiseerd en er is een beleidsnotitie over de positionering van Laag Holland gepubliceerd.
- Vanaf de zomer 2007 worden secretariaatswerkzaamheden uitgevoerd door MNH. Daarmee leveren we tevens een bijdrage aan het provinciaal beleidsdoel 'beheer en onderhoud van natuurgebieden en behoud van het karakteristieke Noord-Hollandse landschap'.
- Zoals gebruikelijk is door ons de TBO/NBO nieuwjaarsreceptie georganiseerd op de locatie Leyduin.
- In het kader van de pilot veenweiden heeft MNH de bijeenkomst georganiseerd om te komen tot een gezamenlijk gedragen NBO-visie op de natuur in Laag Holland.



Omgevingswet en Secretaris platform ruimte en natuur

Er is meer samenhang en afstemming nodig in onze ruimtelijke ordening. De minister ziet de huidige wetgeving als te eenzijdig en te versnipperd. De Omgevingswet is een kaderwet die al die wetten en regels moet integreren tot één afgestemd geheel. De gezamenlijke milieufederaties willen een rol spelen bij de implementatie van de wet en hopen daarbij een betaalde rol te kunnen spelen. De Milieufederatie voert ook het secretariaat van de gezamenlijke federaties op het gebied van Ruimte en Natuur.

Wat is er gedaan/bereikt

Voor de aanpak van het traject Omgevingswet is een plan van aanpak geschreven. En er wordt een portfolio ontwikkeld (wat doen we en wat kunnen we). Naast de reguliere secretariaatswerk Ruimte en Natuur hebben wij een platformdag georganiseerd waar alle federaties zich konden profileren. Verder verzorgt de secretaris het jaarwerkplan en de tussentijdse evaluatie van de voortgang en levert deze informatie aan ten behoeve van het directeurenoverleg van de federaties.

Bijdrage van Natuurmonumenten

Natuurmonumenten wordt gedurende het jaar op een aantal punten ondersteund.

Wat is er gedaan/bereikt

De Milieufederatie volgt de ontwikkelingen van wet- en regelgeving en biedt Natuurmonumenten gevraagd en ongevraagd ondersteuning. Dit jaar is met name extra ondersteuning bij de ontwikkelingen rond het vliegveld Hilversum verleend. Ook over de ontwikkelingen op het gebied van de Omgevingswet, het waterbeleid van de provincie en over de strategische kustvisie informeren wij Natuurmonumenten. Waar nodig springen wij bij met juridisch advies.

Wind op land

Wind is een van de energiebronnen die zullen moeten bijdragen aan de vervanging van de fossiele brandstoffen. Wij dragen de boodschap uit dat windprojecten ook op land kunnen worden verwezenlijkt. Voorwaarde is dan dat omwonenden serieus worden genomen en vroeg in de bouwprocessen worden betrokken. Ook een vorm van meedelen in de opbrengsten zal leiden tot bredere acceptatie van windmolens.

Wat is er gedaan/bereikt

- We hebben bemiddeld bij NDSM (wind) om bewoners indirect te laten profiteren van de opbrengst van de windmolens.
- In Castricum hebben we een presentatie gehouden over onze methode om windenergie een breder draagvlak te geven. Aanwezig waren o.a. gemeenteraadsleden en leden van coöperaties uit bergen, Alkmaar en Limmen.
- N.a.v. vragen van bezorgde bewoners is contact gezocht met Eneco over de mogelijke bouw van windmolens in West-Friesland. Vooruitlopend op wijziging van het provinciale beleid werden er al grondposities ingenomen. MNH vindt gekozen locaties niet geschikt vanwege ecologische belangen.
- MNH heeft deelgenomen aan ateliers over wind op zee en nearshore oplossingen. Wij denken dat grootschalige parken verder uit de kust een betere oplossing bieden dan een keuze voor meerdere kleine parken in het zicht van de kust. Samen met de andere federaties en de andere groene partijen hebben we overleg en lobbyen wij voor deze keuze.

Communicatie

Communicatie is voor MNH van groot belang om haar netwerk te bereiken én effectief invloed uit te oefenen op de ontwikkelingen m.b.t. landschap en milieu in onze provincie. In de diverse projecten wordt communicatie meegenomen en is het een onderdeel van de deelbegrotingen.

Naast de website zijn belangrijke middelen: onze nieuwsbrief en de speciale uitgaven die bijzondere activiteiten ondersteunen.

Wat is er gedaan/bereikt

- Nieuwsbrief en specials: In 2013 zijn er 10 digitale nieuwsbrieven verschenen, waarin we aandacht vragen voor onze projecten en inspelen op de actualiteit. Er zijn specials verspreid over de onderwerpen: Pluk van de Petteflet natuurprijs, duurzame energie, 'Big Jump' en 'Nacht van de Nacht'. Voor 2014 is een kwartaalbericht speciaal voor onze aangesloten lidorganisaties ontwikkeld.
- Media: Vooral de evenementen hebben aandacht gekregen in de pers. Dat geldt zowel voor de Pluk van de Pettefletprijs, de 'Nacht van de Nacht' als de 'Big Jump'. Over alle drie de evenementen zijn nieuwsberichten verschenen in de provinciale pers. Ook zijn bij alle evenementen radio-interviews gegeven. Zoals ieder jaar zijn er weer persberichten verstuurd en hebben we artikelen ter publicatie aangeboden.
- Website: Vanaf de zomer van 2013 heeft MNH een nieuwe website laten ontwikkelen. Het nieuwe CRM wordt gedeeld met een aantal andere federaties zodat wij makkelijker extra toepassingen kunnen implementeren. Bijkomend voordeel is ook dat informatie direct kan worden uitgewisseld en landelijke campagnesites (zoals Nacht van de Nacht) vanuit verschillende federaties te onderhouden zijn. De provinciale sites hebben wel hun eigen identiteit en webredactie behouden.
- Productsheets: deze zijn ontwikkeld om een onderwerp uit te lichten zodat organisaties, bedrijven en/of gemeenten snel inzichtelijk hebben wat de milieufederatie voor hen kan betekenen. De onderwerpen die dit jaar verschenen zijn: Tijdelijke natuur, 10 puntenplan lokale verkiezingen, Nacht van de Nacht in uw gemeente, cursussen Natuurbeschermingsrecht en Ruimtelijke ordeningsrecht, Postcoderoos en Duurzaamheid voor bedrijven.
- Brochures: In 'De burger een zetje – de burger aan zet' promoten we de mogelijkheden om Buurtenergiebedrijven een impuls te geven, een samenwerkingsproject van MNH en AT Osborne. 'Dynamisch duin, landschap van de eeuwige jeugd' (mede ondertekend door bij de Noord-Hollandse kust betrokken natuurorganisaties) is breed verspreid. Evenals de brochure 'Veenweiden'.
- Twitter/facebook: Er wordt actief ingezet op nieuwe media door meer berichten te versturen en volgers te werven. In 2013 is het aantal twittervolgers met 30 % gestegen.



Laatste nieuws

Nieuwsbrief december 2013



We hebben een nieuwe website

Misschien heeft u het al gemerkt na het verder lezen van een artikel? We hebben sinds vrijdag 20 december een nieuwe website! We zijn heel blij met ons digitale vlaggenschip en nu druk met de inrichting. Neem vooral vast een [kijkje](#).



Groene soep of zwemparadijs?

De waterkwaliteit in Noord-Holland krijgt een magere 6- van het Online Panel van MNH. De

Tot slot

Zoals u heeft kunnen lezen is de Milieufederatie Noord-Holland bij een breed scala aan onderwerpen betrokken en maken wij beleid op een groot aantal thema's of adviseren wij partijen over die thema's. Bovendien fungeren wij als vraagbaak voor burgers, bedrijven, overheden of maatschappelijke organisaties. In zijn totaliteit is dat veel, breed en divers.

Met een klein personeelsbestand van nog geen 6 fte, met 9 medewerkers in deeltijd werkzaam, zie ik dit als een prestatie van formaat.

De komende twee jaren zullen wij ons werk op een vergelijkbare wijze voort kunnen zetten. In 2015 zijn de verkiezingen voor een nieuw provinciaal bestuur. Wij zijn benieuwd of er daarna, in 2016, op dezelfde wijze een beroep op ons wordt gedaan door de provincie. Intussen gaan wij verder met het zoeken naar kansrijke projecten in samenwerking met andere partners en ook zoeken wij naar andere geldbronnen om het toekomstige werk veilig te stellen.

Jos van de Pol,
directeur

Activiteiten, kosten en inkomsten Milieufederatie Noord-Holland

Om inzicht te geven in de ureninzet (en de kosten) per project is dit overzicht bijgevoegd. Er is gewerkt met afrondingen. Daardoor is het cijfermateriaal iets afwijkend van dat in de jaarrekening.

tarief : €100

thema/projecten	Financiering					Acquisitie
	uren	Totaal (€)	PNH 270.000	NPL 120.000	Overig/12 MF	
ALGEMEEN TOTAAL	5000	500.000	270.000	120.000	48.000	62.000
Burgerparticipatie en kennisfunctie						
Ondersteunen Netwerk/Actieloket, cursussen	670	67.000	62.000			5.000
Nacht van de Nacht 2013 (12 MF)	105	10.500	3.000	7.500		
Pluk van de Petteflet prijs (12 MF)	50	5.000		5.000		
Werken aan schone lucht in Noord-Holland	240	24.000	24.000			
Vergunningverlening en handhaving	200	20.000		20.000		
Natuurmonumenten ondersteuning	100	10.000				10.000
Strategische projecten						
Participatie provinciale beleidstrajecten	80	8.000	8.000			
Vrije ruimte voor nieuwe kansen of noodzakelijke lobby	140	14.000		14.000		
Duurzaamheid en bestuurlijke innovatie (verkenning)	100	10.000		10.000		
Leven in de Duurzame stad (wonen, werken, recreëren)						
RRAAM	36	3.600	3.600			
Duurzaam Noordzeekanaalgebied	194	19.400	19.400			
Omgevingswet en secretariaat ruimte	180	18.000			18.000	
Proef je Landschap!	140	14.000	14.000			
DR Politiek/bestuurlijke netwerken	50	5.000	5.000			
DR Strategische Alianties	30	3.000	3.000			

Z.O.Z.
Vervolg Activiteitenoverzicht
Milieufederatie Noord-Holland 2013

CONCEPT JAARVERSLAG 2013 MNH

Activiteitenoverzicht **Milieufederatie Noord-Holland 2013**

tarief : €100

thema/projecten	Financiering					
	uren	Totaal (€)	PNH 270.000	NPL 120.000	Overig /12 MF	Acquisitie
ALGEMEEN TOTAAL	5.000	500.000	270.000	120.000	48.000	62.000
<i>Water en Land in Noord-Holland</i>						
Toekomst Laag Holland	390	39.000	17.000			22.000
Zoetwatervoorziening Noord-Holland	50	5.000	5.000			
Natuurrijke Kustversterking	170	17.000	17.000			
Waterkwaliteit en Big Jump	215	21.500	21.500			
NBO Secretariaat	290	29.000	4.000			25.000
W&L - Politiek/bestuurlijke Netwerken	50	5.000	5.000			
W&L - Strategische allianties	50	5.000	5.000			
<i>Duurzame Energie</i>						
Hier Opgewekt (12MF)	550	55.000	15.000	10.000	30.000	
Energieregio Haarlemmermeer	50	5.000		5.000		
Wind op Land	105	10.500		10.500		
Samen op weg naar een duurzame regionale energievoorziening	85	8.500	8.500			
K&E Politiek/bestuurlijke netwerken	50	5.000	5.000			
K&E Strategische allianties	50	5.000	5.000			
<i>Communicatie</i>						
Communicatie	200	20.000	20.000			
Website	200	20.000		20.000		
<i>Toekomst MNH</i>						
Toekomst MNH	180	18.000		18.000		

CONCEPT JAARVERSLAG 2013 MNH

Verkorte jaarrekening 2013 Milieufederatie Noord-Holland

Balans per 31 December 2013

(na resultaatbestemming)

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
ACTIEF		
Vaste Activa	118.004	138.003
Vorderingen	169.714	145.047
Liquide middelen	40.126	99.532
	327.844	382.582
PASSIEF		
Reserves en fondsen		
Vrij besteedbare reserves en fondsen	247.662	291.774
Vastgelegde reserves en fondsen	24.487	40.629
	272.149	332.403
Voorzieningen	-	-
Kortlopende schulden	55.695	50.179
	327.844	382.582

Staat van Baten en Lasten over 2013

	Realisatie 2013	Realisatie 2012
	€	€
FONDSENWERVING		
Baten uit eigen fondsenwerving	2.553	3.171
Aandeel in acties van derden	139.655	214.397
Subsidies overheden en anderen	362.792	384.126
Overige baten en lasten	3.022	2.191
Totaal beschikbaar voor doelstelling	508.022	603.885
BESTEDINGEN		
Directe projectkosten	16.505	17.871
Uitvoeringskosten	551.771	594.067
Totaal besteed aan doelstellingen	568.276	611.938
Resultaat voor bijzondere baten en lasten	(60.254)	(8.053)
Bijzondere baten en lasten		(7.251)
Resultaat na bijzondere baten en lasten	(60.254)	(15.304)

CONCEPT JAARVERSLAG 2013 MNH

vervolg verkorte jaarrekening 2012

RESULTAATBESTEMMING

Te verdelen resultaat	(60.254)	(15.304)
Mutatie continuïteitsreserve	(44.112)	(41.636)
Mutatie bestemmingsreserves	-	-
Mutatie egalisatiereserve	(2.550)	2.550
Netto mutatie bestemmingsfondsen	(13.592)	23.782
Saldo	-	-

TOELICHTING OP DE LASTENVERDELING

De bestedingen aan de doelstelling per thema van de Jaarplannen 2013-2012

	Realisatie 2013	Realisatie 2012
	€	€
THEMA		
Natuurwaarden en oerqualiteiten		
Water		
Ruimtelijke kwaliteit en landschappelijke functies		
Ruimtelijk beleid en stedelijke functies		
Veiligheid en gezondheid		
Natuurlijke hulpbronnen		
Burgerparticipatie en Kennisfunctie	163.199	170.368
Strategische projecten	9.319	26.899
Leven in de duurzame stad, resp. Duurzame randstad	38.070	74.735
Water en land in NH, resp. Kust	179.978	35.472
Duurzame energie, resp. Klimaat en energie	95.269	206.375
Natuur	-	41.770
Communicatie	82.440	56.321
Totaal besteed aan doelstellingen	568.274	611.939

CONCEPT JAARVERSLAG 2013 MNH

Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten met specificatie van administratie- en beheerskosten en kosten werving subsidies.

LASTEN	Doelstellingen										
	Burgerparticipatie & Kennisfunctie	Strategische projecten	Thema Leven in de duurzame stad	Thema Water en Land in Noord-Holland	Thema Duurzame Energie	Communicatie	Kosten werving subsidies	Administratie- en beheerskosten	Realisatie 2013	Verenigingsbegroting 2013	Realisatie 2012
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Directe projectkosten	2.344	-	-	8.957	5.205	-	-	-	16.505	9.900	17.871
	2.344	-	-	8.957	5.205	-	-	-	16.505	9.900	17.871
Uitvoeringskosten											
Personeelskosten	92.444	5.356	21.879	98.286	51.760	47.378	28.892	50.764	396.758	325.000	416.814
Reis- en verblijfskosten	3.174	184	751	3.375	1.777	1.627	992	1.743	13.624	13.000	15.330
Huisvestingskosten	17.397	1.008	4.117	18.496	9.740	8.916	5.437	9.553	74.664	78.500	74.113
Druk- en kopieerkosten	2.526	146	598	2.686	1.414	1.295	790	1.387	10.842	11.500	11.400
Automatiseringskosten	3.092	179	732	3.287	1.731	1.585	966	1.698	13.271	16.000	11.962
Documentatie en vakliteratuur	706	41	167	750	395	362	221	388	3.029	2.500	7.811
Kantoorkosten excl. drukwerk en automatiseringskosten									20.916	20.916	22.828
Administratie- en accountantskosten								16.486	16.486	33.500	32.951
Juridische kosten	74	4	18	79	41	38	23	41	318	1.000	-
Bestuurs- en overige kosten								1.862	1.862	5.700	6.079
Totaal uitvoeringskosten	119.413	6.918	28.261	126.960	66.860	61.200	37.321	104.838	551.771	509.200	599.287
Totaal lasten	121.756	6.918	28.261	135.916	72.065	61.200	37.321	104.838	568.276	519.100	617.158
Verdeling lasten excl. Beheer- en administratiekosten											
	21,4%	1,2%	5,0%	23,9%	12,7%	10,8%	6,6%	18,4%	100,0%		
Verdeling subsidiewervings- en B&A-kosten											
	41.443	2.401	9.808	44.062	23.204	21.240			142.159		
Totaal lasten per doelstelling	163.199	9.319	38.070	179.978	95.269	82.440			568.276		
Verdeling lasten incl. Beheer- en administratiekosten											
	28,7%	1,6%	6,7%	31,7%	16,8%	14,5%			100,0%		

Toelichting: de Milieufederatie Noord-Holland heeft in 2013 geen lasten gehad voor subsidies en bijdragen, aankopen en verwervingen of uitbesteed werk. Lasten voor communicatie maken deel uit van de bestedingen voor de doelstelling Burgerparticipatie. Er zijn geen kosten geweest voor eigen fondsenwerving, gezamenlijke acties, acties van derden en beleggingen. Ter wille van de overzichtelijkheid zijn deze categorieën niet vermeld in het overzicht.

De bovenstaande cijfers zijn een samenvatting van het Rapport inzake jaarbericht 2013 en het Rapport inzake jaarbericht 2012, ook wel aangeduid als jaarrekening 2013 en 2012. De jaarrekeningen van de Milieufederatie Noord-Holland zijn openbare stukken en door belangstellenden zonder kosten aan te vragen bij het bureau van de Milieufederatie Noord-Holland.

CONCEPT JAARVERSLAG 2013 MNH

Controleverklaring verkorte jaarrekening



DE HOOGHE WAERDER

ACCOUNTANTS - BELASTINGADVISEURS - JURISTEN

Vereniging Milieufederatie Noord-Holland
T.a.v. de directie
Stationsstraat 38
1506 DH ZAANDAM

De Hooge Waerder
Registeraccountants

De Hooge Waerder
Registeraccountants B.V.
Kennemerstraatweg 303a
Postbus 3013
1801 GA Alkmaar
Telefoon (072) 518 00 00
Telefax (072) 518 00 99
info@dehoogewaerder.nl
www.dehoogewaerder.nl
KvK 350 303840000

Alkmaar : 24 april 2014
Referentie : RA/82994/2013/controleverklaring verkorte jaarrekening/dg
Onderwerp :

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Opdracht

Wij hebben gecontroleerd of de in het hoofdstuk financiën van dit verslag opgenomen "verkorte jaarrekening Milieufederatie Noord-Holland" over het jaar 2013, bestaande uit balans per 31 december 2013, staat van baten en lasten over 2013 en toelichting op de lastenverdeling, op een juiste wijze is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2013 van de vereniging Milieufederatie Noord-Holland. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 24 april 2014. Desbetreffende jaarrekening en deze verkorte jaarrekening daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 24 april 2014.

De verkorte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving voor fondsverwervende instellingen (RJ 650). Het kennismaken van de verkorte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennismaken van de gecontroleerde jaarrekening van vereniging Milieufederatie Noord-Holland.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opstellen van een verkorte jaarrekening van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming de algemeen geaccepteerde financiële grondslagen.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de verkorte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".



Brengt de zaak verder

Op al onze offertes en op alle met ons gesloten overeenkomsten zijn van toepassing onze algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de kamer van koophandel, zoals deze luiden volgens de meest recent neergelegde tekst. De Hooge Waerder Accountants-Belastingadviseurs-Juristen is de handelsnaam van De Hooge Waerder.

CONCEPT JAARVERSLAG 2013 MNH

**Oordeel**

Naar ons oordeel is de verkorte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2013 van vereniging Milieufederatie Noord-Holland en in overeenstemming de algemeen geaccepteerde financiële grondslagen.

De Hooge Waerder Registeraccountants

was getekend

A.J.M. Leers-Wesseling
Accountant-Administratieconsulent